

མཐོན། V མཐོན། མཐོན། མཐོན།

to understand ▸ དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་
ཡི། གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཐོན་གྱུར་ནས།
Therefore, having understood that it is difficult
for the dim-witted to conceive the depths of
this doctrine ... {MMK} ▸ དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
མཐོན། It is understood by the Tathāgata. {DS}
AUX.:

མཐོན་པར་མཛོད་ཅིག ▸ *deon.imp.* to under-
stand; to make known ▸ {DVS} *avalokaya* ▸
ཐུལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལྷར་མཐོན་པར་མཛོད་ཅིག
O great king (*mahārāja*), [you] really should
understand [it] like this! {SWF} ▸ འོན་ཀྱང་
འོལ་བྱེ་ལྟ་ལ་ཡང་མཐོན་པར་མཛོད་ཅིག Fur-
thermore, in general, [you] really should also
make [this] known to the lord! {DVS}
COLLOC.:

ཡོངས་(སྟེ་)མཐོན། ཡོངས་(སྟེ་)མཐོན། ཡོངས་
(སྟེ་)མཐོན། ▸ to thoroughly know ▸ {NNU}
parijñāna; {C} *parijñānatā* ▸ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
མེས་ཅན་མས་ཡོངས་སྟེ་མཐོན་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། [It] is not for the sake of the thorough
knowledge of bodhisattvas.

ལེགས་པར་མཐོན། ལེགས་པར་མཐོན། ལེགས་
པར་མཐོན། ▸ to understand well

འཕང་། II འཕངས། འཕང་།

to be resentful (toward); to be offended (at)

འཕམས། III འཕམས། འཕམས།

to faint; to fall unconscious; to swoon

AUX.:

འཕམས་པར་གྱུར། ▸ *imperf.* to swoon ས་ལ་འགྲེ་
ཞིང་འཕམས་པར་གྱུར་ནོ། [They] rolled on the
ground and swooned. {SWF}

འཕར། III འཕར། འཕར།

to be stuck; to be impeded

འཕལ། V འཕལ། འཕལ། འཕལ། (འཕོལ།)

1. to spin [yarn] ▸ {MK} *vartika* ▸ ཕུང་འི་ཆ་
ལག་དག་ལས་ནི། །བྱ་ཚོས་བཀལ་བའི་སྦྱང་པ་དག
... With thread that has been spun by a girl
from the stalk fibers of a lotus ... {MK}

COLLOC.:

ལེགས་(པར་)འཕལ། ལེགས་(པར་)བཀལ། ལེགས་
(པར་)བཀལ། ▸ to spin well ▸ (*su-vi-√śudh*):
{GST} *suviśuddhena* ▸ ཐིག་སྦྱང་སར་བ་ལེགས་
བཀལ་པ། །ཆོད་མ་རབ་ཏུ་མཛོལ་བ་ཡིས། With
a new thread, well spun, correctly measured,
and beautifully formed, ... {GST} ▸ ལེགས་པར་
བཀལ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱིལ་བའོ། Well spun
[means] correctly wound. {PU}

2. to send (on); to forward

འཕྱ། III འཕྱ། འཕྱ།

to scorn; to hate ▸ (*√druh*): {PU} *drohī*;
{KD} *druhyati*

འཕུན། III འཕུན། འཕུན།

to moan; to groan

འཕུམ། III འཕུམས། (ཕུམས།) འཕུམ།

1. to have heard (of); to be aware (of)

COLLOC.:

ཀྱན་ཏུ་འཕུམ། ཀྱན་ཏུ་འཕུམས། (ཀྱན་ཏུ་ཕུམས།)
ཀྱན་ཏུ་འཕུམ། ▸ to completely hear ▸ བཅོམ་
ལྷན་འདས་... ཀྱན་ཏུ་འཕུམས་ཞིང་ཀྱན་ཏུ་
འཕུམས་ལ་འཆོལ་ཞིང་རྟོགས་སོ། “O Bhagavān,
[I] heard and completely heard, and hence [I]
understood and realized!”

2. to shrink; to withdraw

COLLOC.:

བག་འཕུམ། བག་འཕུམས། བག་འཕུམ། ▸ to be
despondent; to become depressed ▸ {PW8,C}
viśādam āpadyate (= *bag 'khums par mi*
'gyur)